

Täysistunto

Tiistai 23.2.2021 klo 14.00—17.13

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 6/2021 vp
Valiokunnan mietintö StVM 2/2021 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Löfström.

Keskustelu

16.19 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! Det här lagförslaget gäller en ändring av lagen om smittsamma sjukdomar som handlar om restaurangernas öppethållningstider och är egentligen en teknisk förändring så att de här begränsningarna får vara i kraft till och med den 30 juni som längst. Man gör också en teknisk ändring som gäller Åland i det här lagförslaget och i det utskottsbetänkande som social- och hälsovårdsutskottet har godkänt.

Det här följer ju en litet annan logik än den vanliga logiken med lagen om smittsamma sjukdomar, där det framför allt är kommuner och regionalförvaltningsverk och på Åland landskapsregeringen och den ansvariga smittskyddsläkaren som har en viktig roll. Här är det statsrådet som centralt måste utse och via en förordning bestämma de restriktioner man går in för också på Åland. Här hade det varit klädsamt om man hade löst frågan på det sättet att det också på Åland skulle vara Ålands landskapsregering och inte statsrådet som formellt fattade beslut om de här restriktionerna. Det skulle nämligen spara på tid. Före julen uppkom några nya smittofall på Åland, och Ålands landskapsregering ville på det viset snabbt begränsa öppethållningstiderna och göra dem mera restriktiva, men i stället för att fatta beslut om det själva måste man kontakta regeringen, statsrådet i Helsingfors, och det tog ungefär 5—6 dagar att få de här nya, kraftigare restriktionerna på plats. Sedan lättade man på restriktionerna för att förra veckan igen få några nya smittofall, vilket gör att man nu vill skärpa restriktionerna på nytt, och den här saken ska statsrådet säkerligen fatta beslut om på torsdag på nästa allmänna statsråd. Men skulle man ha gjort på det viset att landskapsregeringen, som i alla andra fall gällande smittskyddslagen, skulle kunna fatta beslut om de här sakerna själva, då skulle de här restaurangbegränsningarna också formellt ha kunnat träda i kraft till senaste helg på Åland.

Ärade talman! Nu är det här kanske ändå inte ett så stort problem i praktiken. Den rekommendation som Ålands landskapsregering gjorde till alla krogar och restauranger följdes frivilligt av alla restauranger, så fastän det inte fanns en formell bestämmelse minskade man redan den här helgen på sina öppethållningstider — man tar verkligen ansvar för det. Också i praktiken har statsrådets och landskapsregeringens kommunikation funkat bra,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2021 vp

men det skulle göra själva systemet snabbare om man från regeringens sida hade gjort den här ändringen i lagförslaget [Puhemies koputtaa] som bland annat grundlagsutskottet lyfte upp i sin utskottsbehandling förra gången det diskuterades.

Puhemies Anu Vehviläinen: Yhteenveto.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Berg.

16.24 **Kim Berg sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kyseinen esitys on tosiaan jatkoa hallituksen aikaisemmalle lakiesitykselle, millä rajoitetaan muun muassa ravintoloiden aukioloaikoja. Myös tämä esitys seuraa koronaepidemiatilannetta, kuten myös ne avustukset sekä tuet, mitä olemme aikaisemmin tänään täällä salissa käsitelleet. Tästä syystä on perusteltua jatkaa myös tätä lainsäädäntöä kesään asti.

Esityksessä ravintoloita koskevat aukioloaikojen rajoitukset eivät koske polttonesteiden jakeluasemien yhteydessä toimivia ravitsemisliikkeitä. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tuotiinkin esille, että maanteiden varsilla on kuitenkin myös sellaisia ravitsemisliikkeitä, joilla ei ole polttonesteiden jakeluasemaa mutta joiden toiminta perustuu pääasiallisesti ammattiautoilijoiden ja muiden tielläliikkujien palvelemiseen. Valiokunta pitikin tästä syystä välttämättömänä, että aukioloaikoja rajoitettaessa valtioneuvosto samalla arvioi, täytyvätkö edellä mainittujen maanteiden varrella liikennettä palvelevien ravitsemisliikkeiden aukioloaikojen rajoittamisen edellytykset.

Valiokunta halusi korostaa myös alan toimijoiden omaa vastuuta epidemian torjunnassa ja lainsäädännön noudattamisessa ja kiinnittää erityisesti huomiota valvonnan tehostamiseen. Koska alan toimijoilta tuli asiantuntijakuulemisessakin paljon sen tyyppistä palautetta, että valitettavasti muutamat yksittäiset toimijat ovat enemmän tai vähemmän pilanneet koko ravintola-alan maineen, koska nämä eivät ole riittävästi noudattaneet näitä ohjeistuksia, mitä on annettu, niin tästä syystä valiokunta halusi korostaa sitä, että jokainen toimija kantaa sen oman vastuunsa, kannetaan yhdessä vastuu ja että myös valvontaa tehostetaan niin, että saadaan nämä asiat pysymään aisoissa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindén.

16.26 **Aki Lindén sd:** Arvoisa rouva puhemies! Puolet puheenvuorostani liittyy siihen, minkä edustaja Berg äsken totesi, että keskustelussa valiokunta lisäsi nimenomaan huolen siitä, että alan tulee itse valvoa itseään ja myös sitten on ulkoista valvontaa, eli tässä tapauksessa aluehallintoviranomaisten ja paikallisten terveysturvaviranomaisten tulee tehostaa valvontaansa. Tämä johtui juuri näistä mainituista asioista. En pysty sanomaan objektiivista prosenttilukua, mutta sanon, että 5 prosenttia, enintään 10 prosenttia, kaikista ravintoloista muodostaa olosuhteiltaan todellisuudessa riskin koronaepidemian laajentumiselle ja 90 prosenttia ei juuri muodosta, koska ne ovat ruokaravintoloita tai työpaikkaravintoloita, niin kuin meillä täällä, ja niissä noudatetaan erittäin korkeaa hygieniää ja suuria etäisyyksiä.

Mutta kun me katsomme — ja tässäkin en nyt missään nimessä sano, että kaikkia — pääasiassa alkoholin tarjoiluun keskittyneitä ravintoloita, eräitä niistä, niin näemme, että se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2021 vp

50 prosentin rajoitus, joka tällä hetkellä siellä kiihtymis- ja leviämisalueilla on voimassa, mahdollistaa sen, että ihmiset istuvat ja ovat siellä erittäin tiiviisti pöytäkunnittain ja pöydät ovat lähellä toisiaan ja olosuhteet sille, että koronatartunta todella pääsee liikkeelle, ovat melkoisia, niin kuin olemme nyt viime aikoina nähneet tällaisia aivan konkreettisia esimerkkejä. Tämä asia on minusta poistettavissa valvonnalla. Toinen tapa on tietenkin puuttua sitten jälleen kerran lainsäädännöllä ja tehdä sitten vielä tarkempi erittely erilaisen ravintolatyypin välillä — ja tiedän, että itse asiassa tämänkaltaista keskustelua ihan vakavasti käydään ikään kuin lähitulevaisuutta ajatellen.

Ihan lyhyenä kertauksena toinen asia: Meillä on tällä hetkellä käsillä useita saman lain, tartuntatautilain, eri kohtia, joilla me nyt yritämme hillitä tätä koronaepidemian tämänhetkistä tilannetta. Tässä istunnossa aikaisemmin meillä oli hallituksen esitys siitä, millä tavalla maamme rajoilla siirryttäisiin pakolliseen testaukseen. Eli on puhuttu, niin kuin ministeri itsekkin sanoi kansankielisesti, rajalaista. Se on siis nyt hallituksen esityksenä. Sitten on tämä nyt käsittelyssä oleva, jolla annamme jatkoaikaa tälle 58 a §:lle ja siinä aiemmin tehdyille määritteille. Sitten valtioneuvostolla on valmistelussa uudempiä ja tiukempia rajoituksia, näin on ilmoitettu. Ja sitten aivan tuoreeltaan eilen astui voimaan viime viikolla eduskunnassa hyväksytty laki, joka koski näitä tartuntatautilain 58 g, f, e ja niin edelleen §:iä, millä voidaan sitten todella vakavassa tilanteessa puuttua ihmisten kokoontumiseen ja kontakteihin. Eli tässä on laaja kokonaisuus. On puhuttu työkalupakista, ja vaikka se on tuommoinen kansanomainen termi, [Puhemies koputtaa] niin se kertoo siitä, että keinoja on paljon. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

16.29 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Tämä lakiehdotus on jatkoa ravitsemisliikkeiden toiminnan tilapäistä rajoittamista koskeville säännöksille, joiden voimassaolo päättyy kuluvan helmikuun lopussa. Kuten kaikki tiedämme, niin epidemiatilanne on tällä hetkellä kuitenkin sellainen, että on perusteltua jatkaa ravitsemusliikkeiden rajoituksia. On kuitenkin huomioitava, että epätavanomaisten olosuhteiden pitkittyessä rajoitussäätelyn on oltava tarkkarajaista ja kohdistuttava juuri niihin toimintoihin, joiden rajoittamisen on todettu olevan kaikkein vaikuttavinta viruksen leviämisen estämiseksi.

Näitten rajoitusten pidentäminen on tosiaan tässä epidemiatilanteessa perusteltua, mutta huomiota kiinnittää ravintoloissa tietynlainen epäjohtonmukaisuus siinä mielessä, että on ravintoloita, joissa esimerkiksi on karaokea, on tanssia ja on hyvin läheistä kontaktia. Usein ne ovat tällaisia baarityyppisiä ravintoloita. Se aiheuttaa ihmisille myöskin hyvin epäoikeudenmukaisen tunteen, että kun rajoitetaan muussa yhteiskunnassa vahvastikin, esimerkiksi lasten ja nuorten toimintoja, etäopetusta ja harrastuksia, niin samaan aikaan tämäntyyppinen toiminta voi olla sallittua. Sen takia onkin tärkeää, että omavalvonta on riittävää, mutta tarvitaan myöskin sitä ulkopuolista valvontaa. Suurin osa toimijoista toimii erittäin hyvin ja vastuullisesti, ja tämä on vain pieni osa toimijoista, mutta valvonnan merkitystä ei voi liikaa korostaa, ja sen takia me valiokunnan mietintöönkin tästä teimme kirjauksen.

Toinen asia vielä liittyen karaokeen ja tanssimiseen: Haluan tässä nostaa esille kuitenkin, että ministeriöllähän ja hallituksella on mahdollisuus näitä rajoittaa asetuksella. Toivoisin, että he oikeasti myös tähän työkaluun tarttuvat, koska sitä ei oman ymmärrykseni mukaan tarvitse tuoda eduskuntaan päätettäväksi. Tämä muutos, tämä asetuksenanto,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2021 vp

siihen liittyen olisi ollut hyvä tehdä jo aikaisemmin tosiaan myöskin ihmisten oikeudenmukaisen kohtelun ja rajoitusten ymmärrettävyyden kannalta.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 6/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.